

הלכות לסעודת שבת

◆ נטילת תרופות בשבת ◆

חכמים אסרו נטילת תרופות בשבת. גזירה משום שחיקת סממנים, שמא יבוא להכין תרופה בשבת על ידי שחיקת חומרים שיש בהם משום מלאכת טוחן. וממילא אסור לטלטלם שלא לצורך משום מוקצה. לא אסרו אלא בנוטל משום מיחוש או כאב בלבד. אך במי שחולה עד שצריך לשכב מפני זה, אף אם אין בו סכנה, וכן אם יש לו מיחוש שכואב כל גופו מחמתו - לא גזרו. תרופות אסורות בכל צורה שהיא: כדורים, אבקה, סירופ, פתילה, משחה וספריי. אבל מאכלים רגילים שיש בהם משום רפואה, מותר לאוכלם בשבת לרפואה. מותר ליטול בשבת תרופה המעורבת בתוך מאכל או משקה. ובשעת הצורך אפשר גם לערבה בשבת.

תרופה למניעת חולי. אין לקחת תרופה למניעת חולי שרגיל בו, כגון מיגרנה, רק כשהיא מעורבת בתוך אוכל, ועדיף לערבה קודם השבת. ואם כבר מרגיש תחילת חולי (כאב ראש קל), מותר.

רציפות תרופה. תרופה שעל פי הוראת רופא צריך לקחתה כמה ימים ברציפות, כגון אנטיביוטיקה, מותר לקחתה גם בשבת.

מאכלים המרפאים. אם רגילים לאוכלם כך, כגון דבש לשיעול, מותר. ואפילו אם כוונתו לרפואה. אך דבר שאין רגילים לאוכלו, כגון מי מלח, אסור. מותר לחתוך כדור לשנים לפי מידה, ואין בזה משום מדידה ומשום מחתך.

מוקצה. כשתרופה מותרת בשבת - אינה מוקצה, ומותר גם לאחרים לטלטלה עבור החולה. תרופות שנצרכות לפעמים קרובות (סירופ אקמול), אינן מוקצה, ומותר לטלטלן גם כשאין בהן צורך כעת. וכן בגמ"ח תרופות וכדומה - התרופות אינן מוקצה, שעומדים לשימוש.

- משככי כאבים (אקמול, אופטלגין וכדומה), אין לנוטלם בשבת. ואם יש לו כאב חזק עד שזקוק למשכב (כגון לאחר עקירת שן) מותר.
- תרופה להורדת חום, מותר.
- תכשירים שאינם לריפוי אלא לסיוע והרגעה, גם הם בכלל האיסור לנוטלם בשבת. ומכל מקום, יש להקל לקחתם כשהם מעורבים בתוך מאכל או משקה, וטוב להכין התערובת מלפני שבת. דוגמאות: תרופה למעיים או מי שזיפים - לטיפול בשלשול ועצירות. ובמקום צער גדול, מותר.
- תרופה לצרבת, אך מותר לאכול מאכלים המסייעים להקלה. וכן תרופה למניעת הקאה. כדורי שינה, ולאדם חולה, מותר.
- תרופה לקשב וריכוז (ריטלין) מותר לנוטלה, וגם בזה עדיף שתהא בתוך תערובת. תכשיר למניעת ריח הפה (מי פה), מותרת בשבת. תכשיר המיועד גם לחיטוי ומניעת זיהום, אסור. ויטמינים למיניהם ותוספי מזון. תכשירים להגברת חלב אם, מותר.
- תרופה להקלת צום (לדוגמא קלי צום). קרם ידים ושפתון על עור סדוק אסור, ועל עור יבש למניעת סדקים, מותר אם הוא נוזלי.
- נטילה על ידי שינוי. בשעת הצורך מותר ליטול תרופה על ידי שינוי, כגון לעטפה בנייר דק וכדומה.

גוט שבת